

Pedofilie

referát na 17. kongresu k sexuální výchově v Pardubicích 2009

autor: Bc. Karel Žák (kz@click.cz)

Po přečtení nadpisu mého referátu si pravděpodobně mnoho lidí pomyslí, že v tomto textu bude řeč o pohlavním zneužívání dětí. Ačkoliv je v obecném povědomí lidí pod pojmem *pedofil* zakořeněna představa člověka, který je dětem nebezpečný, skutečnost – vzhledem k tomu, že se jedná o tabuizované téma – je poněkud odlišná.

K tématu pedofilie mě přivedla osobní zkušenost s pedofilem. Avšak ne taková, jakou by mnoho lidí čekalo – nebyl jsem žádným zneužit ani obtěžován. S pedofilní orientací se mi svěřil můj dlouholetý kamarád. Byl to pro mne samozřejmě obrovský šok – do té doby jsem pedofilii vnímal velmi negativně, avšak nesprávně.

Když jsem hledal odborné texty ke své bakalářské práci, ve které jsem chtěl pojednat o nekriminálních pedofilech, moc informací jsem nenašel. Často lze nalézt jen krátké útržkovité odstavečky, které záhy přejdou k tématu pohlavního zneužívání dětí. Zároveň jsem zjistil jednu pro mne zarážející skutečnost – vlastně žádný z českých sexuologů se nekriminálními pedofily nijak významněji nezabývá. Pan profesor Weiss sice občas zmíní, že pedofilové nejsou vždy kriminálníci a že většina z nich se pohlavního zneužívání dětí nedopouští [1], přesto při zevrubnějším studiu literatury nelze nevnímat významný deficit odborného zájmu.

Pedofilie je z odborného hlediska erotická preference dětí, nikoliv jejich pohlavní zneužívání. Pedofil je tedy člověk, jehož sexuální motivační systém vykazuje pozitivní erotické reakce na nedospělé jedince [2]. To se projevuje velmi podobně, jak to známe z běžných partnerských vztahů – pedofilům se docela běžně stává (kromě toho, že se jim děti líbí, a to jak fyzickým zjevem, tak i jejich typicky dětskými projevy), že se do dítěte zamilují [3]. Je nanejvýš logické, že pokud mám někoho rád, nechci mu ubližovat. Domnívám se proto (obdobně jako pan profesor Weiss), že většina pedofilů děti nezneužívá, podobně jako většina heterosexuálních mužů neznásilňuje nebo neobtěžuje ženy. Naopak díky dobrému porozumění dětskému světu mohou být pedofilové úspěšnými učiteli, trenéry, vedoucími volnočasových aktivit anebo také prostými staršími kamarády dětí od sousedů nebo známých.

Tolik ve stručnosti na úvod. Více se o pedofilii můžete dočíst přímo v mé bakalářské práci, která je veřejně dostupná v online Archivu závěrečných prací studentů Masarykovy univerzity na adrese <http://is.muni.cz> [4].

Protože jsme na kongresu, který se týká sexuální výchovy, chtěl bych se dále v tomto referátu zaměřit na otázku, co má dělat mladý člověk, který cítí, že je pedofilně orientován. Sexuologové totiž, ačkoliv nevědí, proč a jak pedofilie (a ostatně jakákoliv jiná sexuální deviace) vzniká, jsou toho názoru, že dispozice k pedofilii je v člověku přítomná od narození [5]. Pro lepší nastínění situace zde proto nyní přikládám autentickou výpověď pedofila, pana Jiřího [6]:

„Jako mladý kluk na počátku puberty jsem o pedofilech nic nevěděl, jen jsem občas viděl v televizi, že někoho chytli při zneužívání dětí a mluvili o něm jako o pedofilovi. Můj vlastní obraz, jak takový člověk vypadá a jak se chová, byl stejný, jak jej dnes vnímá většina lidí. Byl to pro mě člověk, který dětem ubližuje. Když jsem si sám u sebe začínal všímat, že se mi líbí dívky výrazně mladší než já, několikrát mě napadlo, že bych mohl být pedofil, ale pokaždé jsem to zavrhl a všelijak se přesvědčoval, že pedofil nejsem. Jenže v patnácti letech jsem se zamiloval do sedmileté dívky od sousedů. Dál už jsem si lhát nemohl a naplno jsem si uvědomil, že jsem pedofil. Toto zjištění mě velmi zasáhlo a myslel jsem si, že jednoho dne dítě zneužiju, protože to přeci „správný“ pedofil dělá. Věděl jsem sice, že sexuální kontakt s tak mladou dívkou by byl porušením zákona, ale i tak postupně vedlo mé kamarádství s ní tam, kam nemělo. Tehdy jsem vůbec

neměl tušení, že i dobrovolné sexuální aktivity mohou dětem ublížit. Kdyby se tenkrát ta rodina neodstěhovala do zahraničí, nejspíš by to skončilo špatně.

Když jsem v té době hledal nějakou literaturu, nenašel jsem na toto téma téměř nic. Nikde jsem nedočel, jak s tím žít, co dělat, jak se uspokojit jinak než porušením zákona. Nikde jsem neviděl žádný pozitivní vzor, který by mi ukázal, že se dá s pedofilií žít spokojený život, aniž bych někomu ubližoval. Ač nerad, přiznávám, že v této době jsem byl velmi nebezpečný člověk. Když jsem pak po devíti letech na internetu našel webové stránky nekriminálních pedofilů, začal jsem chápat, že vůbec nemusím skončit jako ti muži v televizi a že mohu žít celkem spokojený život, aniž bych něco špatného udělal. Netrvalo dlouho a celkem snadno jsem se s pedofilií vyrovnal. Uvědomil jsem si, že svůj zájem o děti mohu využít k jejich dobru, mohu je něco naučit, připravit jim zábavný program a zpříjemnit jim dětství.

Pak jsem se postupně svěřil několika kamarádům. Jeden z nich mě přivedl k lékaři. Tou dobou už jsem byl s odlišnou sexualitou zcela vyrovnán a se sebeovládáním jsem neměl problém. Neměl jsem tedy ani důvod tam chodit, ale i tak jsem byl zvědav, jak to bude probíhat. I přes to, že jsem nechtěl, byl mi předepsán Androcur – přípravek na snížení sexuálního puzení. Když už mi pan doktor lék vnutil, začal jsem jej užívat. Následoval jakýsi proces „přeučování na dospělé“, popsany v knize Sexuální deviace od pana doktora Weisse s názvem Metoda přesycení. Ač jsem podle instrukcí nemohl zmíněný postup provádět (s představou dospělé ženy jsem neudržel erekci a nedosáhl vyvrcholení, ani s použitím pornografie), neporadil mi pan doktor nic jiného a návštěvy se omezily jen na pětiminutový rozhovor o počasí a předepsání léku. Proto jsem se rozhodl sexuologa změnit. Přešel jsem k jedné známé pražské sexuoložce. Tu zajímaly především léky a zda se vyhýbám dětem. Návštěvy opět pouze pětiminutové. Když paní doktorka během asi 6. návštěvy zjistila, že se dětem nevyhýbám, odmítla mě léčit. Před nástupem léčby jsem četl od paní doktorky několik článků, kde popisuje, jak pedofil pod jejím vedením jezdí na dětské tábory a vše je v pořádku. Mně pak v ordinaci řekla, že nerada vidí pedofila pracovat s dětmi. To na mě působilo poněkud rozporuplně. U obou sexuologů pak na mě léčba působila dojmem, že když jsem „nic neudělal“ (tj. žádné dítě jsem nezneužil), neměli o mě žádný zájem – vůbec je nezajímalo, jaký je můj vztah k dětem, co cítím, když jsem s dětmi apod. Mám také z celé léčby pocit, že odborníci nijak nerozlišují, zda dotyčný dítě zneužil či nikoliv, a že léčba je u všech stejná.

Při čtení některých rad pro děti a mladistvé, jak se mají chovat na internetu apod., jsem si všiml, že všude jsou děti varovány před nebezpečnými pedofily, kteří je chtějí sexuálně zneužívat. Vždy se ve mně probudí otázka, jak podobná varování bude vnímat mladý člověk, který zrovna zjišťuje, že má pedofilní zaměření. Nedotlačí ho společnost náhodou tímto přístupem k sebevraždě nebo ke zneužití dítěte? Nebylo by lepší se u pedofilů zaměřit především na prevenci a pomoci jim vyrovnat se s touto deviací, než pak napravovat škody, které spáchají z nedostatku informací a oštěpením obrazu, jaké jsou zrudý?

Představte si, že na počátku puberty stojíte před životem, ve kterém Vás společnost – ať už se vydáte cestou kriminální, nebo se budete snažit žít v souladu s jejími pravidly – na každý pád odsoudí. Jakou pak budete mít motivaci řídit se společenskými a morálními pravidly? Kdyby mi někdo na začátku řekl, že mohu být nositelem parafilie, v mém případě pedofilie, ale že to neznamená, že musím dětem ubližovat, a kdyby mi někdo dal nějaký pozitivní vzor, jistě by mé nebezpečné období netrvalo 9 let. Myslím si, že zařazením těchto informací do sexuální výchovy by se mohlo preventivně zabránit některým zneužitím dětí.“

Vidíme zde osobní zkušenost člověka, který se celých 9 let vyrovnával s faktem, že jej eroticky přitahují děti. Zkusme se teď vžít do následující situace: Váš syn zrovna přichází do puberty, začíná se u něj projevovat sexuální pud. Jenže postupem času zjišťuje, že se mu líbí „jaksi víc“ např. malé holčičky. Myslíte si, že se s tím někomu svěřít? Zřejmě těžko, když ze všech stran slyší, že ten, komu se líbí děti, je automaticky a bez diskuze zrudá. Jaké má vyhlídky? Sexuologové neumí erotickou preferenci dětí nijak změnit. Jsou akorát schopní u jedinice, který má problém se sebeovládáním, utlumit sexuální puzení na úroveň, kterou dokáže vůlí ovládat. A tak jedině, co může pedofil, který se sebeovládáním problém nemá, se svou odlišnou sexuální

orientací udělat, je pokusit se s ní vyrovnat a naučit se s ní žít. Jenže kdo Vašemu hypotetickému pedofilnímu synovi poskytne informace, aby se s tím, že je pedofil, vyrovnal? Vzhledem k celospolečenskému negativnímu náhledu na pedofilii se ani nelze domnívat, že by dobrovolně navštívil sexuologa. Navíc, jak jsem zjistil, sexuologové nemají mezi pedofily příliš dobré jméno – často nasadí bez důvodu léčbu antiandrogeny, aniž by se zajímali o to, co klient opravdu k dětem cítí, jak zvládá přítomnost dětí apod. Za opravdu závažný nedostatek považují, že pro pedofily neexistuje žádná „příručka“, která by jim sdělila, co mají dělat a jak mají žít. Váš pedofilní syn by si musel informace dost složitě hledat sám. Jenže při tom hledání může narazit na nějakého bezprizorního nevyrovnaného člověka, který ho může svést na dráhu úchyla, jenž opravdu dětem ubližuje...

Nikdo mladému člověku neřekne, že může být pedofilně orientován; a pokud opravdu je jeho sexuální pud zaměřen směrem k dětem, může se stát, že se jednou vyskytne v přítomnosti dítěte, které ho sexuálně vzruší, a on, protože to pro něj bude nový pocit, na který ho nikdo předtím neupozornil, to dítě zneužije. Proč nikdo mladým lidem neříká „může se stát, že tě budou sexuálně přitahovat děti“? Nejen že se to může stát, ono se to opravdu stává! I přesto se většina pedofilů s tímto faktem vyrovná nějak sama a dokonce bez konfrontace se zákonem – buď v sobě pedofilní zaměření potlačí anebo mají standardní morální zábrany, které jim nedovolí dítě sexuálně kontaktovat. Jenže ne úplně všichni pedofilové to takto sami bez pomoci jiných lidí dokáží...

Pan profesor Weiss často říká, že pedofilie nechodí po horách ale po lidech. Zkusme se zamyslet nad tím, jestli by nebylo méně zneužitých dětí, kdybychom v rámci sexuální výchovy mladým dospívajícím lidem podali informaci o tom, že i oni sami mohou být nositeli některé ze sexuálních deviací, či snad jen o tom, že je může vzrušit i dítě. Vždyť např. podle výzkumů Kurta Freunda reagují nepatrným sexuálním vzrušením na nedospělé dívky i „normální“ muži [7], [8], či dle výzkumů Halla vykazovala téměř třetina zkoumaných dobrovolníků mužů stejnou nebo vyšší míru sexuálního vzrušení vůči nedospělým dívkám než vůči dospělým ženám [9].

O jaké informace o sexuálních deviacích (parafiliích) by v rámci sexuální výchovy mělo jít, to jistě teprve bude předmětem diskuze. Nemyslím si však, že rady typu „vyhýbej se dětem“ mají šanci na úspěch. Pedofilie má i své pozitivní projevy, tudíž si myslím, že by se pozornost měla zaměřit právě tímto směrem. Nejen upozornit na rizika, ale také kultivovat osobnost pedofila a dát mu vzor, se kterým by se mohl identifikovat (což je do určité míry problém, protože z pochopitelných důvodů nekriminální pedofilové svou odlišnou sexuální orientaci před veřejností tají). Chtěl bych proto také vyzvat odborníky z řad sexuologů či psychologů – jistě nejen pan Jiří, ale i další lidé z komunity českých pedofilů, které lze kontaktovat přes internet, jsou ochotni (pokud jim zaručíme anonymitu) zúčastnit se odborných výzkumů a pomoci tak nashromáždit poznatky, které by mohly přispět k vyrovnání se mladých pedofilně orientovaných lidí s jejich vlastní odlišnou sexuální orientací. To by v konečném důsledku mohlo implikovat nejen spokojenější život lidí, kteří za svou deviaci nemůžou, ale především možný přínos ve smyslu zvýšení prevence a ochrany dětí před pohlavním zneužíváním.

Použitá literatura:

- [1] TANĚV, P. *Pedofil umí, co my ne*. In: Reflex 38/2008, 18. 9. 2008. Dostupné na Internetu: <<http://www.reflex.cz/Clanek33669.html>>.
- [2] WIKIPEDIE, otevřená encyklopedie. *Pedofilie* [online]. Poslední aktualizace 4. 7. 2009 0:58 [cit. 15. 8. 2009]. Dostupné na Internetu: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Pedofilie>>.
- [3] FIFKOVÁ, Hana. *O sexu s Hankou: kapitola Líbí se mi děvočátka (pedofilie)*. Grada. Praha, 1998. ISBN 80-7169-673-0. Dostupné na Internetu: <<http://kasz.sweb.cz/fifk.rar>>.

- [4] ŽÁK, Karel. *Pedofilie: bakalářská práce*. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra rodinné výchovy a výchovy ke zdraví. Brno, 2009, 78 stran. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Mgr. Jitka Reissmannová. Dostupné na Internetu: <http://is.muni.cz/th/174448/pedf_b/>.
- [5] WEISS, Petr. *Sexuální deviace*. Portál. Praha, 2002. ISBN 80-7178-634-9.
- [6] Fx100d - kontakt: email: fx100d@centrum.cz, ICQ: 403-064-903, Web: *Jirkova stránka* [online]. 2009. Dostupné na Internetu: <<http://www.fx100d.cz>>.
- [7] FREUND, K. *Diagnosing heterosexual pedophilia by means of a test for sexual interest*. In: *Behaviour Research And Therapy*, Volume 3. 1965, str. 229-234.
- [8] FREUND, K., MCKNIGHT, C., K., LANGEVIN, R., CIBIRI, S. *The female child as a surrogate object*. In: *Archives of Sexual Behavior*, Volume 2, Number 2. 1972, str. 119-133. Dostupné na Internetu: <<http://www.springerlink.com/content/v66171483501517j>>.
- [9] HALL, G. C N., HIRSCHMAN, R., OLIVER, L. L. *Sexual Arousal and Arousability to Pedophilic Stimuli in a Community Sample of Normal Men*. *Behavior Therapy* 26, 1995, str. 681-694. Dostupné na Internetu: <http://www.ipce.info/ipceweb/Library/97-048_article.html>.